

De organische creatie

van een gemeenschap

De organische creatie van een gemeenschap

Dit boek bevindt zich in het publiek domein. Er zijn geen auteursrechten van toepassing.

Uitgegeven in eigen beheer

Gratis te downloaden via:

www.driesdeclercq.com

Gedrukt boek te bestellen via:

http://www.lulu.com/spotlight/Blik_mens_tijd

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	5
Gemeenschappelijke problemen.....	6
Mensen samenbrengen.....	8
1. Een podium.....	8
2. Andere activiteiten.....	10
2.1. Babel-uurtjes.....	11
2.2. Dialogen.....	11
2.3. Opgravingen van verdoken waarheid.....	12
De creatie van een markt.....	14
1. Het organische aspect.....	15
2. Distributie.....	20
De media van het volk.....	23
Politieke invloed.....	25
1. De lokale overheid.....	25
2. Directe democratie.....	29
Economische uitbreiding.....	33
1. De lokale internet-economie.....	35
2. Crowdfunding van de economie.....	42
Het bankwezen.....	47
Bonusideeën.....	53
1. Arbeidsruil.....	53
2. Bibliotheken zonder boeken.....	54

Voorwoord

Zoals te lezen in het colofon, bevindt dit boek zich in het publiek domein. Dit betekent dat men dit boek op legale wijze met eenieder mag delen. Ik hoop ook dat men dat zal doen opdat de verdere verspreiding van dit boek een werkelijkheid kan worden.

Gemeenschappelijke problemen

Mensen hebben hun meningen. Ze zouden tal van dingen anders willen zien. Dat geldt ook naar de maatschappij toe. Maar ze kunnen niet zomaar de maatschappij vormen naar hun beeld. Het is misschien eerder de maatschappij die het beeld lijkt te vormen, zoals de overheid dat kan doen via wetten of via campagnes. Zo kan men proberen aan te geven hoe men zich als burger zou horen te gedragen. En de mensen zouden dan dienen te volgen. Maar dat roept misschien ook tal van verdeeldheid op. Want velen zouden misschien liever hebben dat het er anders aan toe gaat in de politiek of in de economie. Terwijl ze de politiek en economie niet zomaar kunnen veranderen. En dan lijkt er maar verwacht te worden dat mensen dat aanvaarden.

Mensen hebben echter niet enkel verdeeldheid naar de maatschappij toe. Ze hebben ook verdeeldheid naar elkaar toe. Want verschillende mensen hebben contrasterende meningen. De ene denkt bv. dat het beter zou zijn dat er minder migranten zouden worden opgevangen. De andere denkt van niet. En langs beiden zijden in zo'n debat kunnen er mensen zijn die werkelijk overtuigd zijn dat zij begrijpen wat goed zou zijn. En het is zeker logisch dat mensen verschillen van meningen. Daar schuilt niet zozeer het probleem. Het probleem is dat die verdeeldheid soms bij mensen de moed kan ontnemen om samen sterk te staan.

Want er zijn natuurlijk tal van standpunten waar de meeste mensen zich wel zouden kunnen achterscharen. En er zijn ook vast tal van mensen die iets wensen te realiseren dat vele mensen zou dienen. Maar ook dan kunnen er problemen opduiken. Misschien leek het te groots om te realiseren. Misschien zou men dan te weinig middelen of te weinig mensen vinden om het te verwezenlijken.

Maar vrees niet. Want men kan klein beginnen. En geleidelijk aan groeien. Hierin schuilt het organische aspect. Nu kunnen we beginnen met de creatie van een gemeenschap.

Hiervoor ga ik uitgaan van tal van vzw's ("stichtingen" voor de Nederlanders) of verenigingen die zouden kunnen worden opgericht opdat ze gezamenlijk des te meer een gemeenschap zouden creëren.

De eerste stap is echter om mensen te vinden die hieraan zouden willen meewerken. En dat kan dan zelf een project zijn die een vzw of vereniging op zich zou kunnen nemen: vind mensen die bereid zijn om de projecten in dit boek mogelijk te maken, met enige hulp van die vzw of vereniging.

Dit boek is dat eigenlijk ook geen boek dat zomaar informatie ter beschikking stelt. Het is de bedoeling om er een "doe-boek" van te maken.

Mensen samenbrengen

Het lijkt essentieel te zijn dat men mensen kan samenbrengen in een gemeenschap. En dat is natuurlijk al een uitdaging op zich. Maar het is zeker niet onmogelijk.

Wat als er een vzw zou bestaan die activiteiten zou organiseren om mensen nog wat meer bij elkaar te brengen?

In dit hoofdstuk worden enkele voorbeelden van activiteiten gegeven die zo'n vzw op zich zou kunnen nemen.

1. Een podium

Hoe te beginnen? Wel, vele mensen hebben misschien al zoveel aan hun hoofd dat ze niet meteen staan te wachten om zware maatschappelijke thema's aan te pakken. Hoe kan men dan mensen samenbrengen? Het zal misschien een beetje luchtiger dienen te zijn. Het kan natuurlijk op tal van wijzen.

Ik vond het een aantrekkelijke gedachte om een podium op te richten. Op zo'n podium zouden mensen dan iets naar voren kunnen brengen. Het is een wijze waarop men (vooral) lokaal en regionaal talent een kans kan geven om iets te tonen aan een publiek. Het zou als een talentenshow kunnen zijn maar dat hoeft ook zeker niet zo te zijn. Er zou van alles kunnen voorgedragen worden, zoals gedichten, persoonlijke verhalen, humor, muziek en andere acts.

Vele mensen zijn op zoek naar een erkenning van wat ze kunnen. Dat ziet men nu bv. massaal op sociale media zoals

YouTube. En daar kan men meteen een globaal publiek bereiken. Maar tja, vele mensen bereiken vast nooit een groot publiek. En ze kennen hun publiek ook niet.

Misschien kan het dan een aangename afwisseling zijn om enige erkenning te krijgen in de eigen regio of het eigen dorp. En misschien zijn er dan ook wel wat kandidaten te vinden.

Wanneer men echt te weinig kandidaten lijkt te kunnen vinden, dan kan men nog steeds zelf op zoek gaan naar mogelijke kandidaten. Misschien zou men bv. vanuit de jeugdbeweging wel een act tot stand wensen te brengen.

Het zou hierbij ten zeerste kunnen helpen dat men op voorhand ongeveer zou weten wat mensen zouden voordragen. Zo niet, dan kan het evenzeer gebeuren dat iemand bv. een extreemrechtse speech komt geven. Er zouden ook mensen kunnen zijn die alle aandacht op zichzelf wensen te leggen of die een hele resem afbrekende kritiek komen geven. En men zou mogelijk de groei van een gemeenschap in de kiem kunnen smoren. Dus men lijkt noodgedwongen te zijn om het belang van de gemeenschap in het achterhoofd te houden door zelf een selectie te maken.

Wel, oké, misschien zouden er wel enkele mensen kunnen bestaan die dat wensen te organiseren. Ze huren dan bv. een zaal van de gemeente. Of zelfs een schuur van een boer... of in de open lucht in de zomer. En ze lijken dan op weg om een bijdrage te leveren aan de gemeenschap.

En het lijkt zelfs mogelijk te zijn zonder inkom te vragen. Dat zou natuurlijk ideaal zijn als men iets wenst te doen voor de gemeenschap. Men zou natuurlijk uit de kosten moeten raken. Maar dat kan evt. via het aanbieden van drank. Zo zijn mensen eigenlijk vrij om zelf te kiezen wat ze betalen.

Meer nog, misschien zijn er lokale brouwers... en men zou dan hun bieren kunnen aanbieden. Zo wordt meteen ook de lokale economie ondersteunt.

2. Andere activiteiten

Wel, hoe vaak zou men zo'n podium kunnen aanbieden? Eens per jaar? Misschien eens per maand? Eens per week zou vast te kort op elkaar zijn. Maar dat hoeft geen probleem te zijn want men kan nog tal van andere activiteiten bedenken opdat men bv. haast elke week wel een activiteit zou kunnen organiseren.

Men kan hiervoor inspiratie opdoen bij de talloze activiteiten die talloze verenigingen reeds organiseren. Men kan ook inspiratie opdoen door mensen erbij te betrekken, aldus, men kan proberen om voorstellen te verkrijgen vanuit de bevolking.

Maar ik wens zelf ook nog enkele mogelijke activiteiten mee te geven.

Het zou vast kunnen lonen om een evenwichtige mix van activiteiten te organiseren zodat het soms wat luchtiger is en soms wat serieuzer is.

2.1. Babbel-uurtjes

Een simpele activiteit die mensen bij elkaar brengt, is om ze te laten samenkomen om over iets te babbelen. Dat kan over een bepaald thema gaan. Mensen zouden dan ook thema's kunnen voorstellen. Misschien zou er zelfs iemand zijn die over een bepaalde persoonlijke kwestie wenst te praten. Maar evenzeer zouden mensen natuurlijk over eender wat mogen praten. Ze zouden vrij kunnen zijn om zelf zulke keuzes te maken. En ze zouden zich dan bv. in groepjes kunnen onderverdelen.

Dit klinkt misschien allemaal nogal eenvoudig. En misschien klinkt het zelfs een beetje onnozel om zoiets te doen. Maar eigenlijk is het een manier om een cruciaal aspect van een gemeenschap in te vullen, namelijk, om met elkaar een interactie aan te gaan door over dingen te spreken en tal van dingen te bespreken.

2.2. Dialogen

Om mensen te herenigen rond bepaalde maatschappelijke thema's, dient men dat thema op tal van vlakken te belichten. Zo niet, dan zullen sommige mensen vinden dat hun mening niet aan bod komt. En dan kunnen zij gaan afhaken. Ook dit benadeelt de vorming van een gemeenschap.

Stel dat er bv. vanuit die gemeenschap er een publieke dialoog zou worden georganiseerd rond migratie. Dan zou men zowel een vluchteling kunnen uitnodigen als dat men iemand uitnodigt die kritisch staat tegenover migratie als dat men een

expert uitnodigt op het vlak van migratie. Het zou de bedoeling zijn dat men zo tal van mensen in het publiek kan betrekken in de dialoog.

Toch zou men ook hier best een zekere selectie doorvoeren. Men zou bv. evenzeer iemand kunnen uitnodigen die radicale standpunten heeft tegenover mensen van andere afkomst. Zo iemand zou dan bv. verdeeldheid kunnen trachten te zaaien tussen elkaar. Die persoon zou dan bv. kunnen trachten dat zijn/haar radicale mening zou zegevieren en al zeker niet ten onder zou gaan door de meningen van anderen aan te vallen als die tegen de eigen mening ingaan. Of door de meningen van anderen net goed te keuren als dat zou helpen om mensen te scharen achter de eigen overtuiging. En dan gaat het niet langer over het komen tot een overtuiging die gebaseerd is op feiten. En dit zou verdeeldheid kunnen zaaien onder het publiek. Wat dan ook een nadelig effect zou kunnen hebben op de vorming van een gemeenschap. Het zou daarom belangrijk zijn dat er een dialoog zou plaatsgrijpen onder mensen die van goede wil zijn.

2.3. Opgravingen van verdoken waarheid

Hoe zit de wereld in elkaar? Dat is een verschrikkelijk moeilijke vraag om te beantwoorden. Maar vele mensen willen de wereld begrijpen of beter begrijpen. En dat is ook van groot belang. De bevolking dient immers geïnformeerd te zijn. Maar niet iedereen gaat daarom tal van boeken lezen om dichter bij de waarheid te komen. En als men afhangt van andere media, zoals bv. tv, radio of YouTube, dan zal dat ook

niet altijd leiden tot een veel beter begrip van wat er plaatsgrijpt. En zo blijft er tal van verdoken waarheid achter.

Gelukkig zijn er tal van mensen die zich wel goed geïnformeerd hebben. Net zoals er tal van mensen zijn die misschien wel grondig zouden willen uitzoeken of die zogenaamde experts het wel degelijk bij het juiste eind hebben. De juiste informatie is vaak beschikbaar. Maar die informatie dient verzameld te worden om ze dan naar buiten te brengen.

Zo zouden er dan lezingen kunnen zijn waarin men probeert om die verdoken waarheid te delen. En mensen zouden dan na zo'n lezing nog hun vragen kunnen stellen.

En omdat het live zou gebeuren, zou het ook vast beter blijven. Mensen zouden dan ook nog zelf vragen kunnen stellen waarop zij het antwoord willen weten opdat er lezingen zouden gegeven worden die relevant zijn voor hen.

De creatie van een markt

Zoals het reeds kort besproken was in het vorige hoofdstuk, zou men de lokale economie kunnen betrekken bij zulke activiteiten. Er werd aangegeven dat men bv. bier zou kunnen aanbieden van een lokale brouwer tijdens zo'n activiteit.

De lokale economie is iets waar vele mensen achterstaan. Het kan hen zelfs herenigen. Denk bv. aan het linkse en rechtse spectrum in de politiek. Zij lijken niet zomaar te kunnen herenigd worden. Want links kan immers niet rechts zijn. En rechts kan immers niet links zijn. En de bevolking is dan ook vaak verdeeld over bepaalde standpunten.

Maar “links” en “rechts” zijn vast niet de beste termen omdat ze zo onverenigbaar zijn. Men zou ook kunnen gebruik maken van de termen “conservatief” en “progressief”. En het lijkt me dat “conservatief” vrij goed kan geassocieerd worden met het rechtse spectrum. Denk bv. aan het ongenoegen in Vlaanderen naar franstaligen en migranten toe, vanuit dat rechtse spectrum. Wel, er lijkt hierbij vaak een heimwee te zijn naar vervlogen tijden. Want voorheen waren er vast minder franstaligen en migranten en men wilt nu dat Vlaamse karakter terug. En hierin schuilt er dan een conservatief element. Men wou iets behouden.

Wel, de lokale economie, die was vroeger ook des te meer aanwezig. Denk bv. aan de vele winkeltjes die onze dorpen sierden. Wel, zij zijn ook in grote mate verdwenen. En

natuurlijk zou men vanuit het rechtse spectrum dan ook graag die winkeltjes en die lokale economie zien heropleven.

Het progressief zijn, is vast eerder te associëren met het linkse spectrum. Men wilt vooruit. Maar wat wilt dat dan zeggen? Vanuit het linkse spectrum, heerst er bv. geregeld een ongenoegen naar die grote multinationals. Bedrijven die in meerdere landen actief zijn en die ook nog vaak belastingen ontwijken door het door te sluizen naar belastingparadijzen. Vanuit het linkse spectrum is men vast zeer sceptisch tegenover dat globalisme in onze economie. En men wilt vooruit... door een lokale economie te steunen.

Dus links en rechts lijken elkaar hier te kunnen vinden. Hoe is dat mogelijk? Wel, omdat iets dat conservatief is, blijkbaar ook progressief kan zijn.

Het opbouwen van een lokale economie kan dan ook een zeer goed plan zijn om mensen samen te brengen.

Ook hier zou een vzw dan één of meerdere taken uit dit hoofdstuk op zich kunnen nemen.

1. Het organische aspect

Als we een lokale economie wensen op te bouwen op een organische wijze, dan zouden we moeten beginnen bij de mogelijke kiemen van economische activiteit.

Ieder van ons heeft tal van productieve activiteit die vast niet tot economische activiteit wordt gerekend omdat er niets verkocht wordt. Als iemand bv. bijen houdt als hobby om

voor zichzelf honing te verkrijgen, dan zou men dat misschien niet als economische activiteit zien omdat er geen honing verkocht wordt.

Maar natuurlijk, men kan wel herkennen dat er een mogelijke kiem is tot economische activiteit. Want die persoon lijkt immers de mogelijkheid te hebben om honing te gaan verkopen.

Wel, kan men die kiemen van economische activiteit dan gaan stimuleren?

En natuurlijk kan men dat ook. Vele mensen dromen van iets te maken dat ze kunnen verkopen. Het is hun eigen product. Het is iets van henzelf. En zo'n vzw zou hen daar kansen kunnen voor bieden.

Men zou natuurlijk wel dienen te zien dat men geen wetten gaat overtreden. Als men geen zelfstandige is, lijkt men immers niet de eigen producten te mogen verkopen. Want dan verkoopt men het in het zwart.

Er lijken verschillende manieren om binnen de legaliteit te blijven.

Die hobbyisten zouden bv. medewerkers kunnen worden van een bedrijfje dat voor hen wordt opgestart opdat alles volgens het boekje kan verlopen. En die hobbyisten zouden dan elk recht hebben op de winst die zij maken via de verkoop van hun producten. Maar dit zou een hele boekhouding met zich meebrengen. Het is niet de ideale oplossing, denk ik.

Ik wens nog een andere optie te overwegen. Wat als die vzw zou rekenen op giften? En wat als de mensen die een gift doen in ruil daarvoor iets zouden krijgen... namelijk... iets dat vervaardigd is door die hobbyisten?

Het zou gelijkaardig zijn aan hoe het eraan toegaat wanneer men nu vrijwilligers van een goed doel zou tegenkomen op straat of in een winkel. Als men dan dat goed doel steunt, krijgt men ook vaak wel iets, zoals bv. een balpen. Wel, wat als het goed doel dat men zou tegenkomen op straat, probeert om die fabrikant van die balpennen te steunen? Dat is natuurlijk een absurd voorbeeld. Maar het geeft aan wat er bedoeld wordt. Het is alsof die balpen verkocht wordt. Maar eigenlijk is dat niet zo omdat de transactie zou uitgevoerd worden door een vzw die vraagt om een gift. Het wordt dus gedaan door een derde partij. Er zou dan bv. een fonds kunnen opgericht worden waaraan die vzw het geld stort. En vanuit dat fonds zou dan iedereen diens inkomsten innen. En de vzw blijft zelf buiten de werking van dat fonds. Dat zou onafhankelijk zijn van die vzw. Ik neem aan dat men hiermee volkomen binnen het wettelijk kader kan blijven.

Dus stel dat men vanuit die vzw een oproep doet, bv. via een lokale krant, om uit te zoeken of er mensen zijn die geïnteresseerd zijn om iets te maken dat kan aangeboden worden, in ruil voor een tegemoetkoming. Wel, misschien vindt men wel zulke mensen die afzonderlijk of in groep wel iets wensen te maken. Het kan gaan om zeer simpele dingen, zoals bv. het maken van koekjes, confituur, appelmoes,

tomatensaus, limonade, enz. Het zou hierbij ook de bedoeling zijn dat ze dat niet eenmalig doen maar dat ze dat zouden willen doen op regelmatige of vrij regelmatige basis. Ze zouden hierbij niet noodzakelijk steeds hetzelfde moeten produceren. Maar ze zouden dus bereid zijn om doorheen het jaar producten aan te bieden. En dus niet op vrijwillige basis, ze zouden beloofd worden met een tegemoetkoming.

Men zou kunnen opmerken dat ik het hier alleen heb over eten en drank. Eten en drank vormen eigenlijk een uitstekende basis tot het creëren van economische activiteit. Want eten en drank is iets dat men op regelmatige basis consumeert. Iemand zou bv. evenzeer een tafel kunnen maken als die persoon bv. iets kent van houtbewerking. Maar een tafel is niet iets dat een hobbyist zo makkelijk kan verkopen op een regelmatige basis. Ook zulke economische activiteit zou men wel kunnen ondersteunen. Zoals bv. via een jaarlijkse ambachtenmarkt. Dat lijkt me zeker een mooi initiatief te kunnen zijn. Al mag er ook wel gesteld worden dat iemand die bv. zelf een tafel maakt als hobby, eigenlijk prima in staat moet zijn om die te verkopen op het internet.

Producten die op regelmatige basis kunnen verkocht worden, kan om meer gaan dan slechts eten en drank. Planten, zelfgemaakte zeep, shampoo of wasmiddel zouden misschien ook op vrij regelmatige basis verkocht kunnen worden. Ik focus me hier even op eten en drank. Eten en drank hebben het bijkomende voordeel dat ze makkelijk kunnen vervaardigd worden.

Het is ook zo dat de economie rond eten en drank reeds in aanzienlijke mate in handen is van grote bedrijven. Onverwerkte producten, zoals groenten, fruit en vlees, worden vaak nog wel verkocht in de lokale economie door boeren en slaggers. Bereide maaltijden kan men ook nog wel vinden bij een slager of traiteur. Maar daar lijkt het ook ongeveer te stoppen. Het overgrote deel van het voedsel wordt vast verkocht in supermarkten, en dat zijn grote bedrijven. En de meeste producten die men vindt in de supermarkt worden ook vast gemaakt in grote bedrijven. Er is een hele industrie in het maken van koekjes, kaas, yoghurt, bier, confituur, enz. En misschien kan men een stukje van die economische activiteit opnieuw in handen krijgen van de lokale economie.

Wel, goed, stel dat men enkele mensen zou vinden. Het zou bv. kunnen gaan over een groepje mensen die samenkomen bij iemand, met hun keukenrobot onder de arm, om gezamenlijk koekjes te maken. Die koekjes zouden dan kunnen worden aangeboden, naast andere producten die door andere mensen zijn vervaardigd. Dit zou bv. kunnen gebeuren via een marktkraam op de lokale markt. Men zou meteen wat bezoek trekken. Al kan het vast ook op andere plekken verkocht krijgen.

De producten in dat marktkraam zouden dan kunnen verkocht worden door vrijwilligers van die vzw. Eventueel ook door de mensen die ze hebben gemaakt. Alleen zouden de inkomsten (de giften die klanten maken) worden geïnd door die vzw.

Waarna die vzw natuurlijk wel die inkomsten zou teruggeven als een gift aan dat fonds. En via dat fonds zou het dan verder verdeeld worden aan die hobbyisten opdat ieder zijn verdiende inkomsten zou verkrijgen.

Sommige producten zou men misschien best weigeren omdat ze een gevaar zouden kunnen inhouden voor de voedselveiligheid, zoals dat bv. het geval zou kunnen zijn voor zelfgestookte jenever.

Maar er zouden dus heel wat producten kunnen aangeboden worden. Vele mensen hebben misschien ooit wel gespeeld met de gedacht om iets te verkopen. Maar het is niet altijd makkelijk om het ook aan de man te kunnen brengen. Men zou misschien al meteen zelfstandige dienen te worden. En die stap is voor velen misschien te groot en te onzeker.

Als er dan bv. zo'n marktkraam regelmatig op de markt zou te zien zijn en als dat marktkraam ook wel wat aantrok kent, dan geeft dat veel meer zekerheid aan geïnteresseerden om zelf hun producten te maken. En misschien dat een deeltje van hen zou uitgroeien tot zelfstandige of tot zelfstandige in bijberoep.

2. Distributie

Vele winkeltjes raken vast in de problemen doordat ze te weinig klanten kunnen bereiken in hun regio. Ze hebben misschien degelijke producten te koop. Maar dat is niet altijd voldoende.

Zulke winkeltjes zouden dan een groter bereik moeten kunnen kennen. En dat is mogelijk wanneer hun producten op meerdere plaatsen zouden verkocht worden.

Dit kan op tal van wijzen gebeuren. Ik weet bv. één geval waarbij een bakker een deel van zijn brood verkocht via een boer verscheidene dorpen verder. Die bakker zal sowieso een groter aantal klanten aantrekken omdat zijn brood nu (minstens) in twee verschillende dorpen wordt verkocht. En die boer zou er ook kunnen bij winnen doordat hij een grotere aantrok van klanten zou kunnen kennen. Hij zou mogelijk ook recht kunnen hebben op een kleine vergoeding per verkoop van elk brood. Er kan dus een situatie ontstaan waarin beiden winnen.

Men zou tal van zulke voorbeelden kunnen bedenken. Misschien dat een winkeltje waar men koffie verkoopt, ook koekjes zou kunnen kopen van een winkeltje in een ander dorp. En vice versa.

Er zou dan een vzw kunnen zijn die probeert om die zulke relaties te leggen tussen de diverse winkeltjes. Men zou verschillende zaken met elkaar koppelen opdat ze samen sterker zouden staan.

Dit hoeft zich ook niet te beperken tussen onderlinge winkeltjes. Een vzw die bijeenkomsten organiseert om mensen samen te brengen, zou ook producten kunnen aanbieden van ondernemers uit de regio, door bv. bier van een lokale brouwer aan te bieden op zo'n bijeenkomst. Zo kunnen

er eigenlijk vzw's aan elkaar gekoppeld worden opdat ze ook samen sterker zouden staan.

De media van het volk

Naast het spelen van een rol in de economie, lijkt het belangrijk te zijn dat mensen een rol kunnen spelen in de media. Wat krijgen mensen te lezen en te horen? Is het neutraal? Is het om mensen aan te trekken omdat er geld moet verdiend worden?

Ik denk dat het mogelijk moet zijn om goedkoop een alternatieve bron van media aan te bieden. En op zulke wijze dat mensen het ook geregeld zouden lezen. Opdat men hen echt kan motiveren om die informatie op te doen. Het internet lijkt me hierin niet ideaal te zijn. Ik denk hierbij eerder aan een krantje dat een vzw zou opstarten. Die krant zou dan tal van kritische informatie kunnen aanbieden. En mogelijk zelfs helemaal gratis. En die krant zou dan verdeeld worden door vrijwilligers. Men zou zelfs niet enorm veel vrijwilligers nodig hebben. Het zou kunnen gaan om een maandelijks uitgave. Opdat het werk dat erin kruipt niet al te groot is.

Maar hoe zou men natuurlijk die krant financieren? Publiciteit is natuurlijk altijd een mogelijkheid. Ik dacht ook aan kortingsbonnen die lokale ondernemingen zouden wensen aan te bieden in die krant. Zulke kortingsbonnen zijn belangrijk voor klantenwinning. Men lokt klanten naar hun lokale economie. En zo zou die krant dus eigenlijk ook die lokale economie kunnen ondersteunen. Als men dan bv. een krant heeft die kritisch is tegenover het globalisme in onze economie, dan is het natuurlijk heel stijlvol om tegelijkertijd

de lokale economie te ondersteunen. Men zou zich misschien afvragen hoe die krant geld zou kunnen verdienen aan die kortingsbonnen. En dat blijft inderdaad wat onzeker. Maar het zou erop neerkomen dat de lokale bedrijven een klein beetje geld wensen te betalen voor het plaatsen zo'n kortingsbon in die krant. En dat lijkt niet volkomen onredelijk te zijn aangezien zo'n kortingsbon ook een vorm is van publiciteit. Ik denk bovendien dat zo'n kortingsbon veel efficiënter is om mensen naar een bepaalde zaak te sturen t.o.v. reclame. Dus het loont misschien meer. Natuurlijk zou dat lokale bedrijf wel twee dingen tegelijkertijd betalen, namelijk, het plaatsen van die kortingsbon én het aanbieden van die korting wanneer die kortingsbon wordt gebruikt door een klant. Maar dat is misschien wel doenbaar.

Politieke invloed

Het is natuurlijk van belang dat men vanuit de politiek zo'n gemeenschap wat ondersteuning zou geven. En dat lijkt des te meer mogelijk te zijn als men vanuit die gemeenschap een dialoog kan aangaan met politieke partijen.

Al kan men ook wel een beetje een eigen overheid maken...

1. De lokale overheid

Het volgende idee is eigenlijk zowel economisch als politiek getint. Stel dat men wat mensen bij elkaar brengt om hun eigen "gemeenteraad" te houden. Het zou zeker niet de bedoeling zijn dat men de bestaande gemeenteraad zou vervangen of dat men er een concurrentie mee zou aangaan. Het zou eerder gaan om een aanvulling ter ondersteuning van de lokale economie.

Om dat te bekomen zou er dan een vereniging of vzw kunnen gecreëerd worden. Vanuit die vzw zou men dan de burgers uit die gemeente, bv. via een oproep in het lokale krantje, kunnen uitnodigen om deel te nemen. Het zou ook de bedoeling zijn dat het gratis is. Onkosten voor het bekomen van een zaal zouden bv. kunnen betaald worden met een drankje dat wordt aangeboden.

Het zou de bedoeling zijn om een beetje een sociaal systeem na te bootsen. Er moet hierbij dan geld ingezameld worden opdat het 'sociaal systeem' zou kunnen functioneren. Dat geld zou bestemd zijn voor de lokale ondernemingen. Maar men

zou die lokale ondernemingen niet zomaar financieel gaan ondersteunen. Het gaat eigenlijk louter over de aankoop van producten of diensten van die lokale ondernemingen.

Stel dat er bv. een kleine lokale brouwerij zou actief zijn in die gemeente. Dan zou men aan de genodigden van zo'n bijeenkomst kunnen vragen of zij geïnteresseerd zijn om bv. maandelijks bier van die brouwerij aan te kopen. En hoeveel bier ze van die brouwerij zouden wensen te consumeren per maand. Eventueel zou de lokale brouwer ook wat bier kunnen aanbieden of verkopen tijdens die bijeenkomst.

Zo zou dan iedereen zijn/haar stem kunnen laten horen. Dat zou kunnen neergeschreven worden. Zo krijgt men een idee van hoeveel bier mensen gemiddeld wensen te consumeren per maand van die brouwerij.

Het zou hierbij op voorhand begrepen zijn dat het als een mooi gebaar is naar die brouwerij toe. Ieder hoeft natuurlijk niet meer bier aan te kopen dan hij/zij zou willen. Maar ieder zou evenzeer geen bier kunnen aankopen van die brouwerij. Dus die brouwerij kan de kans krijgen om meer bier te verkopen.

Want als men bij die stemming heeft achterhaald hoeveel mensen gemiddeld per maand wensen te consumeren, dan zou men nog een tweede stemming kunnen organiseren om te vragen of men akkoord is om dat bedrag (dat gemiddelde) uit te geven per maand. Wanneer er dan een meerderheid akkoord zou zijn, dan zou het ook de bedoeling zijn dat mensen dat

bedrag maandelijks geven aan die vzw opdat die vzw het kan doorstorten aan die brouwerij. Die tweede stemming hoeft trouwens niet noodzakelijk op hetzelfde tijdstip te gebeuren. Het lijkt immers redelijk dat niet iedereen aanwezig kon zijn bij zo'n bijeenkomst. Eventueel zouden mensen (ook) de kans kunnen krijgen om later bv. online nog mee te stemmen over die bedragen die werden bepaald tijdens de bijeenkomst.

In ruil daarvoor, kan iedereen die meedoet dan recht hebben op een bepaalde hoeveelheid bier. Het zou dus gaan over die hoeveelheid bier die is aangekocht, gedeeld door het aantal mensen die meedoet aan dat sociaal systeem. En al die mensen zouden dan een bepaalde hoeveelheid bier per maand kunnen gaan afhalen. En zij zouden dus niets meer hoeven te betalen. Zij zouden dat dus al gedaan hebben door hun betaling aan die vzw.

Maar men zou dat dus niet doen voor één lokale onderneming. Men zou dat doen voor een heel aantal lokale ondernemingen. Dat hoeft niet allemaal in één keer te gebeuren. Maar men zou dus op die manier aan een totaalbedrag kunnen komen. En dat totaalbedrag zouden de deelnemers dan dienen te betalen. En in ruil daarvoor zouden zij dus recht hebben op tal van goederen. Zoveel van die onderneming per maand en zoveel van een andere onderneming per maand, zoals men zou akkoord zijn geraakt bij een stemming.

Natuurlijk kan iedereen altijd vrijwillig ermee stoppen. Maar men hoeft daar misschien ook niet te snel mee zijn. Want men

zou bij een latere overeenkomst correcties kunnen maken. Dus als mensen merken dat ze wat overmoedig zijn geweest doordat sommigen van hen meer goederen krijgen van een bepaalde onderneming als dat ze zelf consumeren, dan zou er een aanvraag kunnen zijn voor een nieuwe stemming. Het zou uiteraard de bedoeling zijn dat iedereen wat tevreden zou blijven.

Wat men hiermee zou uitoefenen, is een directe democratie. En zulke directe democratie, ter ondersteuning van de lokale ondernemingen, zou in tal van gemeentes kunnen ontstaan doordat een vzw of meerdere vzw's (of verenigingen) zich daarop zouden toeleggen.

Dit kan een cruciale rol spelen in de ontwikkeling van lokale ondernemingen. Het kan hen helpen om niet failliet te gaan en om te groeien. Het kan ook een klimaat creëren waarin mensen des te meer als zelfstandige zouden willen beginnen omdat ze merken dat ze ondersteuning zouden krijgen. Iemand die nog geen zelfstandige is, of ondernemer is, zou bv. een product kunnen aanbieden bij zo'n bijeenkomst om te polsen of er werkelijk voldoende interesse zou zijn in dat product.

Hoe zo'n project zich uiteindelijk verder ontwikkelt in zo'n gemeente, dat blijft erg open. Het dient zeer zeker aantrekkelijk te blijven. Vanaf het te ingewikkeld zou worden, zouden er mensen kunnen afhaken. Maar misschien zou er ook op andere dingen kunnen gestemd worden, wat dat ook moge zijn, een vereniging, een project,...

2. Directe democratie

Stel dat men een vereniging of vzw zou creëren die debatten organiseert in tal van steden en gemeenten. Iedereen zou kunnen deelnemen aan die debatten zonder zelf lid te zijn. De onderwerpen kunnen dan zelf aangebracht worden door het volk. Zij kunnen dan debatteren over die onderwerpen om zo tot politieke voorstellen te komen. En eventueel zou er dan ook nog kunnen nagegaan worden of die voorstellen wel haalbaar zijn binnen het bestaande juridische kader. Het zou dus kunnen helpen als er iemand kan geraadpleegd worden die daar kennis van heeft.

Die politieke voorstellen kunnen dan overgedragen worden aan politieke partijen. Zulke voorstellen kunnen gemaakt worden t.a.v. de gemeentepolitiek. Zo kan men proberen om met hen een dialoog aan te gaan. En uit de dialoog die ontstaat, kan men dan voorstellen of commentaar terug krijgen van die verschillende politieke partijen die aangesproken werden.

Zulke debatten kunnen ook plaatsgrijpen t.a.v. de politiek op het niveau van het gewest of het land. Ook naar hen kan men zulke voorstellen indienen om een dialoog te bekomen. Er is wel een verschil. Want er zouden verschillende debatten kunnen gehouden worden doorheen het land of gewest. Dus het zou kunnen dat men eenzelfde thema bespreekt in verschillende debatten en dat men zo tot verschillende conclusies komt. Er zouden dan compromissen dienen uitgedacht te worden om te trachten om de verschillende

voorstellen uit de verschillende debatten met elkaar te verenigen. Men zou dit kunnen doen via afgevaardigden. Men laat enkele mensen uit elk debat samenkomen bij elkaar met de bedoeling om tot een akkoord te komen. En als er zo'n akkoord wordt bereikt, dan zou men ook nog kunnen nagaan of de achterban dan daarmee akkoord zou zijn. Dus men zou tijdens nieuwe debatten een stemming kunnen houden om na te gaan of de mensen het ook eens zijn met dat akkoord dat werd bekomen door die afgevaardigden. Om dan uiteindelijk, wanneer de meerderheid het eens is, het politieke voorstel over te dragen aan de politieke partijen...

Dit is wel geen simpel proces om te organiseren en om aantrekkelijk te maken. Misschien zou men dat hele proces veel sneller kunnen laten verlopen door de verschillende debatten op eenzelfde tijdstip te houden. Dan zou men eenzelfde thema kunnen bespreken in die verschillende debatten. En de afgevaardigden zouden dan met elkaar tijdens het debat kunnen contact maken via het internet om zo te pogen om tot een akkoord te komen terwijl de genodigden van de verschillende debatten eventjes pauze kunnen nemen. Zo zou men alles in één keer kunnen proberen te regelen.

Maar wat voor antwoord zou men dan terugkrijgen van die politieke partijen? Soms zullen ze er simpelweg niet voor te vinden zijn. Soms zouden ze een antwoord kunnen geven op die voorstellen door er rekening mee te houden... maar door er ook voor een deel van af te wijken. En soms zouden ze zelf een tegenvoorstel kunnen maken. Opdat er eventueel nog zou

kunnen gestemd worden op dat tegenvoorstel tijdens nieuwe debatten. Zo kunnen politieke partijen onderzoeken of zij de steun van het volk neigen te genieten... of net niet.

Het lijkt belangrijk te zijn dat er zo'n interactie mogelijk zou zijn. En dat is niet gericht tegen politieke partijen. Zij zouden nauwer bij het volk kunnen komen te staan.

Sommige van die voorstellen zouden vast haast onbesproken zijn door andere politieke partijen. En dat is van groot belang. Die vrij directe democratie zoals die er zou heersen in die politieke partij zou ervoor kunnen zorgen dat die debatten hun eigen leven beginnen te leiden. Opdat er tal van voorstellen aan bod kunnen komen die zouden leven onder het volk en die niet afkomstig zijn van politici. Zo ontstaat er een tegenwicht. En dat lijkt mij van groot belang te zijn.

Wat wel belangrijk zou zijn, is dat er bij zo'n debatten min of meer een doorsnee bevolking aanwezig is. Het zou bv. kunnen dat tal van meningen nauwelijks aan bod komen doordat mensen met die mening misschien veelal niet houden van het bijwonen van zo'n debat.

Als zulke debatten echter populair zouden worden, dan zou er misschien een wens kunnen zijn om een politieke partij op te richten die rechtstreeks gehoor wenst te geven aan die stem van het volk. Maar het oprichten van zo'n partij, lijkt me wel best iets te zijn dat onafhankelijk blijft van die debatten. Die debatten hoeven niet verbonden te worden aan een politieke partij omdat andere politieke partijen dan des te meer buiten

de dialoog komen te staan. Zij lijken dan immers niet meer nodig te zijn.

Economische uitbreiding

Dat men de politiek kan bereiken, is belangrijk. Niet enkel om van de belangen van die lokale economie te verdedigen. Maar ook omdat de economie nog steeds in volle revolutie is. Het is eigenlijk een technologische revolutie.

Na de komst van machines op stoom die de industriële revolutie in gang staken, was er de komst van elektriciteit die voor een nieuwe revolutie zorgde. Nog later kwam het tijdperk van de computer, met anno 2021, ook een steeds groter gebruik van kunstmatige intelligentie.

En dat maakt steeds meer automatisering mogelijk. Het is wel zo dat bij zo'n nieuwe revolutie er ook wel jobs ontstaan. De computer creëerde bv. een grote behoefte aan programmeurs. Maar al bij al, kan men steeds meer automatiseren. En de vraag is dan ook: waar gaan die nieuwe jobs vandaan blijven komen?

Er lijken veel meer jobs te kunnen verdwijnen als dat er kunnen bijkomen omdat er steeds meer menselijke arbeid kan vervangen worden. Men staat er niet altijd bij stil maar kunstmatige intelligentie kan heel veel toepassingen kennen. De zelfbesturende auto's maken bv. gebruik van kunstmatige intelligentie. Bepaalde jobs op kantoor zouden ook langzamerhand kunnen verdwijnen omdat er programma's zijn die steeds meer van het werk kunnen doen. Ook de robotica zal zich hierdoor nog verder ontwikkelen.

En dan kan men denken... eindelijk kunnen we de mensheid verlossen van die arbeid. Maar enerzijds doen veel mensen wel degelijk graag hun job.

En anderzijds kan het de kloof tussen arm en rijk nog groter maken. Want als er steeds minder werknemers zijn, dan zal datgene wat verdient wordt door een bedrijf, verdeeld worden onder steeds minder mensen. Er zijn dan des te minder werknemers die ervan kunnen genieten via hun loon. En de CEO aan de top... of de managers, die kunnen dan vast des te meer opeisen.

Althans, het roept ook wel de vraag op: hoe kan die economie staande blijven als de consumenten des te minder geld verdienen doordat er minder menselijke arbeid mogelijk is?

Dan zouden de producten en diensten des te goedkoper moeten worden. En dat zou voor een stuk wel kunnen slagen omdat de toegepaste automatisering immers goedkoper zou zijn dan menselijk arbeid. Dus de productiekosten en de werkingskosten kunnen verkleinen, waardoor de producten en diensten goedkoper kunnen worden...

Maar hoeveel goedkoper zouden ze dan worden? Als mensen in de toekomst bv. nog maar de helft van de uren werken t.o.v. nu, dan zou hun koopkracht kunnen halveren. Om de koopkracht te behouden zouden de producten en diensten dan twee keer zo goedkoop dienen te worden t.o.v. hun uurloon. Maar men heeft geen enkele garantie dat het zo zal uitdraaien.

Wat dus wil zeggen dat die economie voor een stuk kan instorten.

Maar in heel die problematiek is er een onderliggend probleem. Het probleem is dat mensen veelal niet de eigenaar of mede-eigenaar zijn van het bedrijf waarin ze werken. Als iemand bv. een kleine brouwerij heeft waarin hij/zij alleen alle arbeid doet, dan kan die persoon een hele brouwinstallatie aankopen. En dat is niets anders dan automatisering. Maar die persoon hoeft natuurlijk zichzelf niet buiten te smijten. Hij/zij kan nog steeds de winst opeisen omdat hij/zij de eigenaar is van dat bedrijf. Dus die persoon zou dan minder hoeven te werken zonder dat hij/zij er het slachtoffer van zou moeten worden.

En het roept dan de vraag op: is het niet mogelijk om nog meer mensen eigenaar of mede-eigenaar te laten worden van het bedrijf waarin ze werken opdat de gevolgen van automatisering kunnen ingeperkt worden?

Het is niet zo eenvoudig. Er is wel iets mogelijk. Mensen kunnen iets meer eigenaar worden in het economisch systeem. En dat wordt in dit hoofdstuk besproken. Maar politieke beslissingen zullen broodnodig blijven om de groeiende automatisering de baas te kunnen.

1. De lokale internet-economie

Niet elk product is even makkelijk zelf te maken door een zelfstandige. Ik denk dat er bv. niet veel mensen zijn die zelf hun eigen vijzen en schroevendraaiers maken. Maar er

kunnen best wel wat mensen zijn die wel vijzen en schroevendraaiers verkopen als zelfstandigen. Dus men kan de lokale economie verder opbouwen door te focussen op de verkoop i.p.v. de productie. Maar hoe kan men mensen stimuleren om succesvol tal van producten te gaan verkopen?

Wel, het is enigszins gewaagd. Laat me eerst het algemene idee beschrijven, zoals ook te lezen in mijn boek "Politiek waarop niemand zit te wachten":

"De lokale internet-economie

Is het mogelijk om een lokale economie te combineren met het bekijken van producten om het internet? Zeer zeker wel natuurlijk. Men kan dat zelfs zeer planmatig organiseren.

Stel bv. dat tal van mensen bereid zijn om hun eigen winkeltje uit te bouwen. Het hoeft hierbij niet te gaan om een zware investering. Ze zouden één kamer van hun huis kunnen inrichten als winkel. Of ze zouden zelf geen echte winkel kunnen hebben en enkel een opslagplaats van goederen die ze wensen te verkopen. Het zou uiteindelijk toch de bedoeling zijn dat zij online hun producten kunnen adverteren.

Dit zou kunnen gebeuren op een website gelijkaardig aan Ebay, Marktplaats of 2dehands.be. Zij kunnen hun zoekertjes plaatsen opdat mensen weten waar ze naartoe kunnen gaan om dat product aan te schaffen.

Het zou hierbij trouwens helemaal niet om tweedehands goederen hoeven te gaan. Die markt is er al. Het zou vooral

gaan om nieuwe producten. Maar hoe zouden die kleine ondernemers kunnen concurreren met grote ketens?

Wel, dan zou men grote aankopen dienen te doen. Dit zou mogelijk zijn via groepsaankopen. Stel bv. dat er een platform bestaat waarmee de afzonderlijke verkopers zelf hun eigen groepsaankoop kunnen opstarten. Andere verkopers op dat platform zouden dan automatisch op de hoogte kunnen worden gebracht van die groepsaankoop als zij zelf ook dat product verkopen. En als hun stock van dat product dan zelf aan het slinken is, dan zouden zij ook kunnen deelnemen aan die groepsaankoop. In België of Nederland zou zo'n groepsaankoop op nationaal niveau kunnen plaatsgrijpen. Aldus, iedereen in bv. België zou dan kunnen deelnemen aan zo'n groepsaankoop.

Eens de groepsaankoop voltooid is, krijgt men dan een grote aankoop van één product. Dat dient bij iemand aan te komen. Maar eigenlijk moet dat wel te regelen zijn zelfs zonder zware investeringen te behoeven. Stel bv. dat het zou gaan om een vrachtwagen volgeladen met dat product. Dat is dan het volume van hun aankoop. Dat is een zeer grote aankoop. Maar ook dat is perfect te stockeren als er iemand zou zijn die bv. een hangar heeft waarin dat product tijdelijk kan worden geloodst.

Dan zou die aankoop verder kunnen verdeeld worden, bv. tot provinciaal niveau. Aldus, men zou ondernemers hebben die bv. met hun bestelwagen een deel gaan ophalen om het naar hun provincie te brengen. En van daaruit kunnen de verkopers

van dat product het dan verder gaan ophalen om het dan te verkopen in hun winkeltje.

Aldus, de ondernemers zouden zelf hun eigen distributie organiseren. Of ze zouden het evt. kunnen uitbesteden aan anderen. Maar ze zouden dus aankopen kunnen doen op grote schaal, net zoals grote bedrijven dat doen. Zij bootsen hen in zekere mate na.

Iemand die dan zo'n product ziet op het internet via zo'n website, zou zelf kunnen zien welk winkeltje het meest dichtbij gelegen is. En dan zou er geregeld een winkeltje zo dichtbij gelegen zijn dat het niet loont om verzendkosten te betalen. Men zou het dan zelf eerder neigen op te halen. En zo komt men terug meer in contact met die lokale economie en de mensen die ze uitbaten.

Toch is er ook hier een nadeel. Evenzeer zou bv. die lokale economie die zo ontstaat als concurrentie kunnen zijn voor andere kleine zelfstandigen. Als mensen bv. in het groot, ik zeg maar iets, pralines zouden aankopen die gemaakt zijn in een fabriek, dan zou dat als concurrentie kunnen zijn voor een lokale chocolatier. Dus het kan een negatief effect hebben. Het is afhankelijk van het marktsegment dat men probeert aan te boren.

Maar natuurlijk, mensen zouden evenzeer kunnen proberen om in hun winkeltje de producten van kleine zelfstandigen te verkopen. Zo hebben die zelfstandigen een groter bereik via die distributie. Wat dan die zelfstandige kan helpen. Die

winkelluitbater zou natuurlijk wel een procentje dienen te hebben. Maar dat hoeft misschien helemaal geen probleem te zijn. Als het dan bv. zou gaan over een chocolatier, dan zal die chocolatier vast minder winst kunnen maken op die pralines die hij/zij verkoopt aan die winkelluitbater. Maar hij/zij zou wel meer pralines kunnen verkopen doordat hij/zij meer consumenten kan bereiken.”

Dit is dus het idee van de lokale internet-economie. Maar hoe start men dat op? Want het blijft nogal vaag. Het is dan ook maar een zeer algemeen idee.

Eén wijze om het op te starten, is om gebruik te maken van een andere type van groepsaankoop. De groepsaankoop die werd besproken, was een groepsaankoop die de winkeliers zouden maken. Maar men kan ook groepsaankopen organiseren voor de consumenten. Als men bv. via een vereniging die actief is op nationaal niveau, een groepsaankoop zou organiseren om bv. een laptop aan te kopen, dan kan men heel wat mensen bereiken. De vzw die werd besproken in het hoofdstuk “Mensen samen brengen” zou hierin een rol kunnen spelen door een activiteit te organiseren waarbij mensen worden ingelicht over de komende groepsaankoop. En doordat het gaat over een groepsaankoop, zou er een scherpe prijs kunnen gemaakt worden.

Om zo'n groepsaankoop in goede banen te leiden, zou men dan mensen zoeken die de lokale verkoop op zich zouden willen nemen. En zij zouden dan een percentje kunnen meepikken opdat zij er ook iets aan verdienen. Zij zouden dus eigenlijk verkopers worden.

Als die producten dan bij één iemand zouden geleverd worden, dan zouden die verkopers hun deel van die groepsaankoop kunnen gaan halen bij die persoon. Zij zorgen dan voor de distributie. En zo'n verkoper zou zijn/haar stock dan tijdelijk stockeren, waarschijnlijk simpelweg thuis. En dan zouden mensen het bij hen kunnen komen afhalen. Zo kan men merken dat het al een beetje op een winkel begint te lijken.

Zo'n groepsaankoop voor consumenten, is ook interessant voor de verkopers omdat men bv. zou kunnen vragen om óf een voorschot te geven óf om de betaling op voorhand te maken. Zo hebben die verkopers een zekerheid dat ze niet met tal van stock zouden blijven zitten. Want als zij werkelijk als verkoper zouden optreden omwille van de winst die zij daarmee zouden kunnen maken, dan zouden zij de aankoop en de verkoop op zich nemen. En als zij dan met stock zouden blijven zitten, dan zouden zij dienen te zien dat ze van de rest van hun stock zouden afraken. Door een voorschot te vragen of door te vragen dat er op voorhand zou betaald worden, beperken zij dan het risico dat ze met veel stock zouden blijven zitten. Dit maakt het dan aantrekkelijker voor geïnteresseerde verkopers.

Die verkopers zouden weliswaar als zelfstandige dienen te handelen. Het kan daarbij dus helpen dat men eerst geïnteresseerde verkopers zoekt opdat zij de tijd zouden hebben om eerst zelfstandige te worden.

Indien men zo'n groepsaankoop voor consumenten succesvol heeft afgerond, dan zou er de komende maand bv. een nieuwe groepsaankoop kunnen gemaakt worden. En dan zou het kunnen gaan over een heel ander product. En men zou dan ook naar nieuwe verkopers kunnen zoeken. Opdat men zo aan meer mensen de kans geeft om ook als verkoper te kunnen optreden. Zo is er de mogelijkheid om vele kleine winkeltjes te laten ontstaan.

Laat men die oude verkopers dan niet in de steek? Wel, aan alle verkopers zou op voorhand verteld worden dat zij daarna hun zaak (o.a.) via het internet zouden kunnen voortzetten. En zij kunnen hierin bijgestaan worden opdat ze succesvol zouden kunnen opstarten.

Al die verkopers, van bv. die laptop, zouden kunnen voortgaan met het aanbieden van hun producten op het internet. En zij zouden hierbij kunnen samenwerken, zoals besproken in het originele idee. Zij zouden dan kunnen afspreken om samen bepaalde producten aan te bieden, bv. van één merk, opdat zij de aankoop van die producten gezamenlijk op zich kunnen nemen. Zodat zij een scherpere prijs zouden kunnen bekomen.

Er mag wel opgemerkt worden dat men hiermee zowel met grote bedrijven kan concurreren als dat men met kleine zelfstandigen kan concurreren. De verkoop van een laptop zou bv. als concurrentie kunnen zijn voor een lokale verkoper van computers maar evenzeer kan het concurrentie zijn voor een grote multimedia-keten.

2. Crowdfunding van de economie

Crowdfunding is het gezamenlijk investeren in iets. Dit kan op tal van wijzen.

Men zou bv. met tal van mensen kunnen investeren in een windmolen om zo te genieten van de elektriciteit. Nu, dit is vast al niet zo eenvoudig. Want wat doet men dan met een overschot aan elektriciteit? En hoe gaat men aan al die vergunningen raken? Maar als het toch zou lukken, dan zou men mede-eigenaar kunnen worden van die windmolen. En dan moet men energie niet meer, of toch veel minder, kopen van een leverancier. Zo wordt men dan ook iets meer eigenaar van wat men verbruikt.

Men zou ook gezamenlijk een bedrijf kunnen kopen. En ik denk hier dan vooral aan een bedrijf dat toch iets groter is dan de onderneming van een zelfstandige. Want als men bv. gezamenlijk de onderneming van een zelfstandige zou aankopen omdat hij/zij in financiële problemen zit, dan kan men die zelfstandige wel weliswaar helpen. Maar de zelfstandige zou dan zijn/haar onderneming kwijt zijn. Die investeerders zouden dan mede-eigenaar zijn. En de

zelfstandige zou er mogelijk kunnen blijven werken. Maar hijzij zou dan werken als een werknemer. Dus eigenlijk is het bezit van dat bedrijf gewoon verschoven.

Als het echter gaat over het aankopen of opstarten van een bedrijf dat iets groter is, dan verandert dat de zaken. Als men bv. gezamenlijk een winkelketen zou aankopen die maar enkele winkels heeft, en waar dan misschien 10 à 20 mensen zouden werken, dan zouden al die investeerders mede-eigenaar worden. Al die mensen zouden er kunnen blijven werken. Maar het bezit van dat bedrijf, komt in vele handen terecht terwijl het voorheen mogelijk in het bezit was van één persoon. Het zou dan een soort vennootschap worden van tal van investeerders. Het aantal investeerders blijft hier ook volkomen open. Het kunnen er evenzeer honderd zijn die elk een niet zo grote som neertellen om mede-eigenaar te worden van dat bedrijf.

Maar het blijft volkomen open hoe het met dat bedrijf zou varen. Het zou evenzeer failliet kunnen gaan. Dus het is riskant. Misschien dat het zou helpen wanneer mensen zouden weten dat dit bedrijf in handen is van vele mensen. Misschien zouden zij dan soms dat bedrijf verkiezen boven een ander bedrijf. En misschien zou dat des te meer zo zijn wanneer er reeds een groter geloof is in de bestaande gemeenschap. Maar misschien ook niet al te zeer. Het valt immers nog steeds te bevragen of het aankopen van zo'n bedrijf via crowdfunding werkelijk deel uitmaakt van de gemeenschap. Want het enige verschil dat er dan heeft plaatsgegrepen, is dat er tal van

investeerders zijn die dan gezamenlijk dat bedrijf bezitten. Maar voor de werknemers, die ook deel uitmaken van de gemeenschap, zou er misschien niets veranderen. En het zou dan ook misschien niet al te veel mensen overtuigen dat het werkelijk loont om van dat bedrijf te kopen omwille van de bijdrage die men daarmee zou doen aan de samenleving.

Misschien lijkt het dat ik hier te streng ben. Maar het hangt wat af van de concurrentie. Als er een concurrent is die dezelfde producten goedkoper aanbiedt, dan zal dat misschien toch meer mensen lokken.

Daarom dat zulke crowdfunding campagnes voor het starten (of overnemen) van een bedrijf misschien het best beginnen uit de vraag van een gemeenschap. Stel bv. dat er enkele mensen zijn die een kleine limonadefabriek wensen op te starten maar dat zij (voor een stuk) de nodige financiën ontbreken. Wel, dan zou men aan crowdfunding kunnen doen. Misschien lijkt zo'n lokale limonadefabrikant wel een aanwinst te zijn voor vele mensen omdat men dat tot nog toe ontbreekt. Men zou dan via die crowdfunding kunnen zoeken naar een goede klantenbasis. Want de mensen die zouden investeren in zo'n fabriekje, die zouden vast veelal zelf ook een klant willen zijn van dat fabriekje. Men kan zich dan afvragen hoeveel klanten zo'n fabriekje wel zou nodig hebben om gezond te blijven. Als er nu een duizendtal vaste klanten zouden nodig zijn, dan kan men werkelijk proberen om zoveel investeerders te vinden. Zij zouden dan elk bereid zijn om een vrij klein bedrag te investeren. En daarnaast zouden

de ondernemers in spe ook een deel kunnen investeren. Het eigenaarschap zou dan verdeeld zijn onder de ondernemers en de investeerders. Zij zouden dan elk een deeltje van de winst kunnen meenemen. En men zou het ook zo kunnen regelen dat elke investeerder eenzelfde som geld zou neertellen opdat men werkelijk kan spreken van een gelijke verdeling van dat bedrijf onder de investeerders.

Nu, wat als men die limonade dan niet zou mogen? Wel, daar zou men natuurlijk op voorhand een oplossing voor dienen te hebben. Misschien zou men kunnen werken met een limonade op maat. Misschien zou een klant een eigen recept kunnen bezigen voor het brouwen van een eigen limonade door die fabrikant, opdat de klant een limonade zou kunnen verkrijgen die naar diens smaak is. Dat zou gelijkaardig zijn aan hoe men dat nu reeds kan doen voor bier in sommige brouwerijen.

Dus het lijkt mogelijk te zijn om iets te creëren dat als een kleine maar hoopvolle aanwinst kan gelden binnen die lokale economie.

Er zijn heel andere voorbeelden (experimenten) mogelijk. Stel bv. dat er mensen zijn die een onderneming zoeken waarin zij zouden kunnen werken, als er daar een plaatsje vrij is. Het zou dus gaan om een onderneming die eigenlijk geen of nauwelijks sollicitaties behoeft omdat de arbeid in die onderneming simpel en veilig genoeg is zodat eenieder ze eigenlijk zou aankunnen. Zo'n onderneming kan al snel een beetje een uitweg bieden voor eenieder die in de werkloosheid belandt. Men zou het dan zo kunnen regelen dat mensen niet

zomaar in die onderneming kunnen werken als vaste werkkraft. Ze zouden dan maar een aantal uren per week mogen werken in die onderneming opdat anderen een kans kunnen krijgen.

Zo'n onderneming zou nog steeds een goed product dienen aan te bieden. Misschien zou het kunnen gaan om een schoonmaakmiddel. Ook dit kan een aanwinst zijn als er nog geen lokale fabrikant is van schoonmaakmiddelen. En is het dan een goed product?

Wel, als men ook hier tal van investeerders zou zoeken opdat men een gezonde klantenbasis zou hebben, dan kan men aan die investeerders in spe laten weten dat zij inspraak kunnen verkrijgen in het uiteindelijke product. Dus als het product niet krachtig genoeg zou zijn, of niet ecologisch genoeg zou zijn, dan zou men het recept van dat schoonmaakmiddel kunnen aanpassen. Dus ook hier zou de investeerder als toekomstige klant een garantie kunnen hebben dat er een goed product zou neigen te ontstaan. Opdat er ook des te meer een vaste klantenbasis zou mogelijk zijn.

Nu, men zou het wel als een nadeel kunnen zien om zulke investeerders te behoeven omdat die investeerders dan een graantje zouden kunnen meepikken zonder dat ze er nog iets voor hoeven te doen. Maar zij lijken hier dan toch een noodzakelijk kwaad te zijn dat misschien zelfs meer goed lijkt te doen dan kwaad. Omdat die investeerders tegelijkertijd als een goede klantenbasis kunnen dienen.

Het bankwezen

Ondertussen zijn er reeds tal van aspecten belicht. Men kan een gemeenschap vormen via de vrije tijd en ontspanning, via economische activiteit, via onafhankelijke media en via politieke betrokkenheid. Maar de bancaire sector is eigenlijk nog niet besproken. Als mensen een grotere rol kunnen spelen in de economie, is het dan ook mogelijk om ze een grotere rol te laten spelen in het financieren? Crowdfunding is al één mogelijk manier waarmee mensen zelf projecten kunnen financieren.

Mensen zouden ook geld kunnen uitlenen om dingen te financieren. Maar dat lijkt risico's met zich mee te dragen. Want wat als die persoon die lening niet kan afbetalen?

Men lijkt daarom haast een derde partij nodig te hebben. Men zou dan geld kunnen deponeren bij die 'derde partij' waarna die 'derde partij' dan leningen geeft. Die derde partij zou dan natuurlijk een bank zijn. Maar misschien is het dan toch mogelijk om een bank op te richten die meer in functie staat van de gemeenschap t.o.v. andere banken. Zo'n bank zou zelfs een vzw kunnen zijn.

En één idee dat mensen zou kunnen dienen, en waarvan die bank zou kunnen gebruik maken, is het idee van de fractionele lening. Ik wens hiervoor terug te grijpen naar een tekst in mijn boek "Politiek waarop niemand zit te wachten":

“1. Fractionele lening bij de aankoop van een woning

Stel dat iemand zo'n 45 jaar oud is en een lening wilt aangaan om een woning te kunnen kopen. En stel dat die persoon voorheen al die jaren huur heeft betaald zodat die persoon weinig kapitaal heeft kunnen vergaren. Dan zal het voor die persoon enorm moeilijk worden om zo'n lening te krijgen omdat men bij de bank zou menen dat die persoon nooit diens lening zou kunnen afbetalen. En dan zou die persoon zich mogelijk gedwongen zien om toch huur te blijven betalen.

Nochtans lijkt er toch een alternatieve piste te zijn, namelijk, dat men 'een deel van de woning' zou kunnen aankopen. Het zou als volgt gaan: die persoon zou toch een lening kunnen krijgen omdat het niet de bedoeling zou hoeven te zijn dat die persoon diens hele lening afbetaalt. Wanneer die persoon dan bv. 60 jaar is en bijna op pensioen gaat en het zich niet langer wilt veroorloven om die lening te blijven afbetalen, dan zou die persoon kunnen kiezen om diens lening stop te zetten. Ondertussen zou die persoon dan wel zo'n 15 jaar reeds diens lening hebben afbetaald. Alleen heeft die persoon dan niet voldoende afbetaald om diens woning te kunnen behouden. Dus die persoon zou dan wel degelijk een nieuwe woonst dienen te zoeken. Maar stel nu dat die persoon een lening had aangegaan met een termijn van 25 jaar. Die persoon zou dan nog 10 jaar dienen af te betalen maar besluit om in plaats daarvan zijn/haar woning te verkopen. Laat me bv. aannemen dat hij/zij diens woning, bv. een kleine studio, verkoopt voor 180.000 Euro. De koper heeft echter niet meteen 180.000

Euro liggen. De koper dient zelf een lening aan te gaan. Echter, hij/zij gaat akkoord om die lening van de verkoper over te nemen. Ook de bank zou dienen akkoord te gaan. Maar laat me aannemen dat de bank in dit voorbeeld ook akkoord gaat met die overdracht. Voor de bank hoeft het in principe immers niet uit te maken wie het resterende bedrag van die lening afbetaalt. Als de bank haar geld maar heeft.

Stel dat de verkoper, de eerste lener, een lening had aangegaan voor 160.000 Euro met maandelijkse afbetalingen aan een vast tarief. Ik heb (anno 2019) online eens een simulatie gedaan omtrent zo'n lening. De eerste simulatie die ik vond, één van KBC, gaf maandelijkse afbetalingen van zo'n 700 Euro op een termijn van 25 jaar. Zo zou men in totaal 210.000 Euro afbetalen in die 25 jaar. Als de eerste lener reeds 15 jaar afbetalingen had gedaan, dan zou de tweede lener nog voor 10 jaar die lening dienen af te betalen. Maar die tweede lener heeft dan ook wel recht op een deel van het geld van die lening. De eerste lener kreeg 160.000 Euro bij het aangaan van die lening maar betaalde ze maar voor 60% af (15 van die 25 jaar). Dit wil zeggen dat 40% onbetaald bleef. Daar heeft de eerste lener geen recht op. Die tweede lener gaat die resterende 40% afbetalen. Hij/zij heeft dan ook recht op 40% van die 160.000 Euro = 64.000 Euro. De eerste lener zou dan 64.000 Euro dienen te betalen aan die tweede lener. Natuurlijk, misschien heeft die eerste lener die 64.000 Euro niet ter beschikking. Dit is echter geen probleem want de tweede lener zou immers de woning kopen voor 180.000 Euro. Zo zou men dan kunnen stellen dat de tweede

lener dan $180.000 \text{ Euro} - 64.000 \text{ Euro} = 116.000 \text{ Euro}$ dient te betalen aan de eerste lener. Maar natuurlijk, misschien heeft die tweede lener ook geen 116.000 Euro ter beschikking. De tweede lener zou echter wel een bijkomende lening kunnen aangaan. De tweede lener zou immers nog maar voor 64.000 Euro lenen. Dit zou natuurlijk onvoldoende kunnen zijn. Via die bijkomende lening zou de tweede lener dan 116.000 Euro kunnen betalen aan die eerste lener.

Nu kan men nog is de rekening maken. Stel dat de eerste lener de woonst had gekocht voor 160.000 Euro . Hij/zij gaat ook een lening aan voor 160.000 Euro . De eerste lener bezit dan de woning maar al het geleende geld verdwijnt meteen naar de verkoper. Wanneer de eerste lener zijn/haar woning verkoopt aan de tweede lener, draagt de eerste lener hierbij 64.000 Euro over. Er gaat dus 64.000 Euro van de eerste lener naar de tweede lener. De eerste lener zou dan 64.000 Euro in het rood staan. Maar hij krijgt wel 180.000 Euro van de tweede lener voor de aankoop van die woning. Hij is dus eigenlijk $180.000 - 64.000 = 116.000 \text{ Euro}$ rijker. Ondertussen betaalde die eerste lener wel voor 15 jaar die lening af. Dan betaalt hij/zij in totaal $700 \text{ Euro} \times 12 \times 15 = 126.000 \text{ Euro}$ af aan de bank. De slotsom is dus: $116.000 - 126.000 = -10.000 \text{ Euro}$. Hij/zij staat dus 10.000 Euro in het rood. Hoe kan men dat verklaren? Men kan het ook zo berekenen: voor die lening van 160.000 Euro diende er in totaal 210.000 Euro afbetaald te worden. Men zou dus $210.000 - 160.000 = 50.000 \text{ Euro}$ meer betalen dan dat men krijgt. En dit op een termijn van 25 jaar. Dit is dan eigenlijk

50.000 Euro / 25 = 2.000 Euro per jaar. Bij vaste maandelijksse afbetalingen gedurende 15 jaar, geeft dat dan: 2.000 Euro x 15 = 30.000 Euro. Dat is dan 30.000 Euro verlies voor die eerste lener. Maar de eerste lener maakt 20.000 Euro winst door de woonst voor 20.000 Euro meer te verkopen. (180.000 – 160.000 = 20.000 Euro). Zo maakt de eerste lener uiteindelijk 10.000 Euro verlies. Hier wordt dan weliswaar geen rekening gehouden met de schrijfkosten. Bij 10% schrijfkosten komt er 10% van 160.000 Euro bij. Dat is 16.000 Euro. Zo maakt de eerste lener dan eigenlijk in totaal 26.000 Euro verlies.

Wat als de eerste lener dan in plaats daarvan een studiootje had gehuurd gedurende 15 jaar aan 400 Euro per maand? Dat zou dan $400 \times 12 \times 15 = 72.000$ Euro gekost hebben. Dat is maar liefst een verschil van $72.000 - 26.000 = 46.000$ Euro! Natuurlijk, een woning zou men dienen te onderhouden en dit kost ook geld. Toch lijkt het me winstgevender te kunnen zijn.

Daarom lijkt het beter voor hem/haar om voor zo'n fractionele lening te kiezen dan om te kiezen voor het huren van een gelijkaardige woonst.”

De tekst gaat zo nog een tijdje voort. Maar het principe is hiermee reeds duidelijk gemaakt. Het zou goedkoper kunnen zijn om mensen te laten lenen, i.p.v. te laten huren, zelfs wanneer ze het eigendom uiteindelijk niet houden. En als het inderdaad goedkoper zou zijn, want dat zou nog nauwer

moeten bestudeerd worden, dan zou men hiermee mensen des te meer financiële ademruimte kunnen geven. Het zou dan armoede tegengaan.

En die eerder besproken vzw, zou dan zo'n fractionele leningen kunnen geven. Dit is niet eenvoudig. Maar ter volledigheid diende het misschien toch vermeld te worden.

Bonusideeën

Tot slot nog enkele losse ideeën die een gemeenschap nog verder kunnen helpen.

1. Arbeidsruil

Dit is misschien een ideetje dat slechts een beperkt nut zou kennen omdat het misschien niet makkelijk is om het op grote schaal te gaan populariseren. Een arbeidsruil is het schenken van arbeid in ruil voor arbeid. Aldus, persoon A doet iets voor persoon B en persoon B doet iets voor persoon A. Het hoeft hierbij helemaal geen zuivere ruilactie te zijn. Persoon A zou simpelweg persoon B kunnen uitbetalen en persoon B zou simpelweg persoon A kunnen uitbetalen. Maar het zou kunnen helpen dat ze beiden ongeveer evenveel verdienen als dat ze betalen. Ze zouden er dan niets aan winnen maar ook niets aan verliezen. Maar wat zou het nut dan zijn?

Wel, men creëert eigenlijk een alternatieve economie. En dat zal in sommige omstandigheden een vruchtbaar alternatief blijken te zijn.

Als mensen nu iets willen gedaan krijgen, dan zullen ze ofwel iemand dienen te betalen óf ze dienen het zelf te doen. Soms zijn beide keuzes niet aantrekkelijk. Soms is datgene wat men wenst te verkrijgen wat te duur om het te laten doen. Omdat het misschien ook niet strikt noodzakelijk is. Denk bv. aan een renovatie. Men zou het dan zelf kunnen doen en dat zou goedkoper kunnen zijn. Maar men zou dan misschien tal van

nieuw materiaal dienen aan te kopen en men zou dan tal van opzoekingswerk dienen te doen. Wat mogelijk ook niet aantrekkelijk is.

Een arbeidsruil vormt dan misschien een alternatief. Men zou het kunnen financieren door iets in de plaats te doen. Men zou zich dan kunnen afvragen hoe men iemand zou kunnen vinden die daartoe bereid is.

Men zou daarvoor bv. een website kunnen creëren. Waarbij mensen dan zoekertjes kunnen plaatsen waarbij ze aangeven wat ze willen gedaan krijgen en wat voor arbeid ze ervoor willen uitoefenen. Zo'n website zou dan mogelijke matches kunnen zoeken opdat mensen automatisch zouden worden doorverwezen naar diegenen waarmee ze zo'n ruil zouden kunnen bekomen.

Er mag ook opgemerkt worden dat zo'n website zich hierbij niet zou hoeven te beperken tot de ruil van arbeid. Het kan dan evenzeer gaan over de ruil van goederen.

Maar het hoeft wel niet via het internet te gebeuren. Er zouden evenzeer zoekertjes kunnen geplaatst worden tijdens een bijeenkomst van een vzw of vereniging.

2. Bibliotheken zonder boeken

Dit is een bonus-idee. Het draagt niet zozeer bij aan de economie. Maar het draagt wel bij aan het vormen van een gemeenschap.

Het concept van de bibliotheek kan veralgemeend worden. Het hoeft niet om boeken te gaan. Men zou evenzeer iets anders kunnen uitlenen. Misschien wel kledij. Zou er een plaats kunnen zijn waar mensen kledij kunnen lenen om het dan gewassen terug te brengen? Het lijkt mogelijk te zijn. Misschien zou er hier en daar kledij gratis worden geschonken opdat zo'n "kledingtheek" zou kunnen opstarten. Er zou altijd een voorschot kunnen gevraagd worden opdat mensen die kledij niet zomaar zouden doorverkopen. En er kan ook altijd een kleine jaarlijkse bijdrage worden gevraagd aan de klanten opdat die kledingtheek uit haar kosten kan komen en opdat die kledingtheek misschien ook wel hier en daar wel is een kledingstuk zou kunnen aanschaffen.

Of wat met gezelschapsspelen? Zou men die kunnen uitlenen? Ook hier lijkt men dan wel een voorschot te kunnen vragen. Maar het lijkt zeker mogelijk te zijn.

Van het uitlenen van gereedschap heb ik al gehoord. Hier wordt dan ook een maandelijks of jaarlijks bedrag geëist opdat dat gereedschap zou kan aangekocht worden.

De voordelen lijken vrij evident te zijn. Het kan goedkoper zijn. Net zoals het goedkoper is om boeken te lenen in de bibliotheek dan om ze te gaan kopen. Het brengt mensen ook samen.

Maar natuurlijk kan er altijd ook concurrentie zijn met lokale zelfstandigen. Al zou dat ook enigszins kunnen ingeperkt worden. Als men gezelschapsspelen zou willen uitlenen, dan

zou men die kunnen aankopen bij een lokale zaak die ze verkoopt.